

30 Kč

www.ticbrno.cz
www.gotobrna.cz

MK ČR E 12197

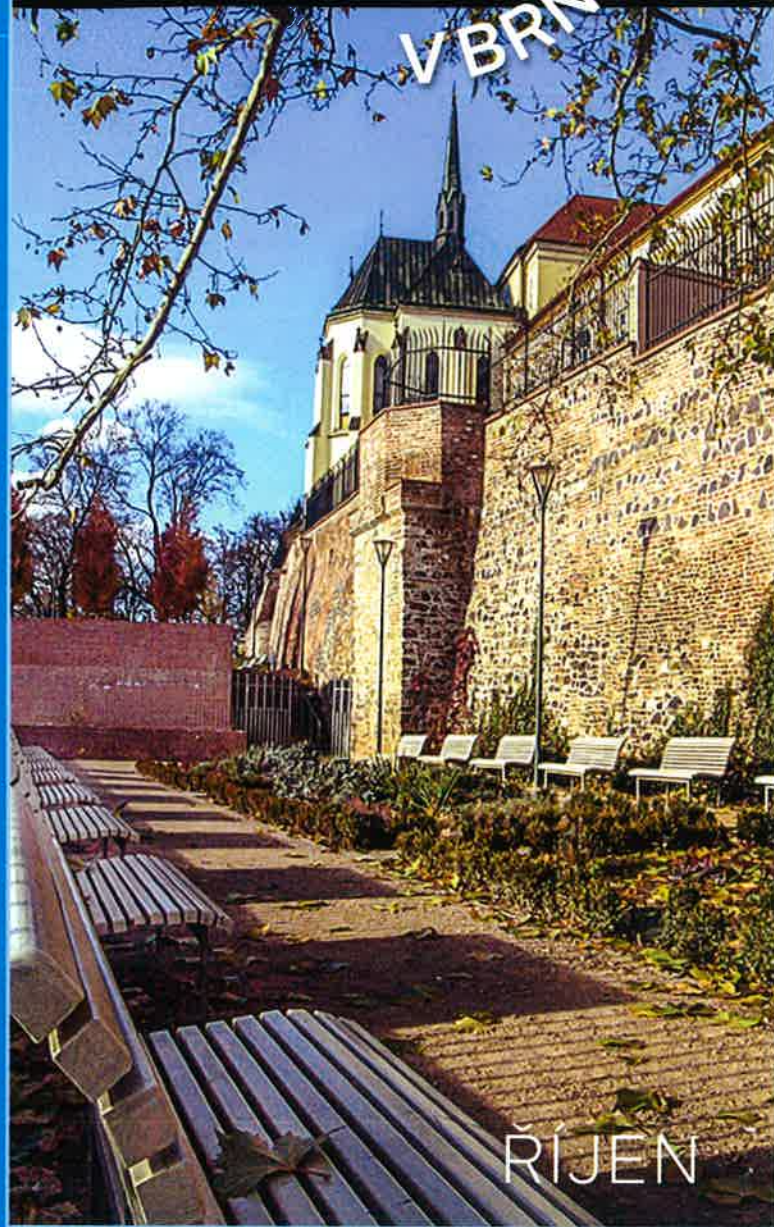
KAM

10

2015

V BRNĚ

59. ročník SPOLEČENSKO INFORMATIVNÍ MAGAZÍN

ŘÍJEN

tic | | | |

EURISTICKÉ INFORMAČNÍ CENTRUM MĚSTA BRNA

ným *Haleluja*. Markéta Böhmová odvedla obdivuhodný výkon svým průzračným, i ve výškách sametově zabarveným hlasem.

Závěr večera patřil Mozartově *Mši C dur, Korunovační*. Ať jí psal Mozart k uctění vlastní ženy či vzácného obrazu, klasický formát mše s orchestrem a se sólovými zpěvy umožnil mu rozehrát dramatickosti v láskyplnou vířivost a v závěrečném *Dona nobis pacem* vyjádřit i touhu po míru. Orchester katedrály sv. Petra a Pavla s klavíristkou a varhanicí Dagmar Kolařovou tentokrát doprovodil Brněnský filharmonický sbor Besedu brněnskou a sólisty, sopránistku Markétu Böhmovou, altistku Hanu Procházkovou a tenoristu Zoltána Kordu. Obdivuhodný sbormistr Petr Kolař řídil současně sbor i orchestr a svým zvučným, procítěným a barevně lahodným basem odzpíval i basová sóla. Korunovační mše dostala v jeho podání jednotlivý tvar s výraznou dynamikou a rozjímavě dramatickým nábojem. Mozartovo dílo splynulo toho večera s géniem loci v Rosa coeli a snad svým pověstným mozartovským jasmem pročistilo i temnou historii někdejšího kláštera.

Helena Pavlacká

Český filharmonický sbor Brno má krásných dvacet pět let

V září roku 1990 se rozhodli sboroví zpěváci v čele se svým sbormistrem a skladatelem Petrem Fialou, že založí nezávislý sbor, který bude špičkový a dokáže se uživit. A ono se jim to kupodivu stále daří! V neděli 6. září zahájili desátý abonentní cyklus koncertů pro Brno, který se setkal s obrovským zájmem. Koncert byl beznadějně vyprodán. V sále Besedního domu

stály i kamery televize NOE, která koncert snímala, aby ho za týden celý vysílala ve večerním pořadu.

Koncert zahájil úvodním slovem generální ředitel České filharmonie Praha David Mareček, jehož hodnocení dosavadních úspěchů sboru bylo nebývale vysoké. A není

divu, sbor dostal v roce 2007 nejdůležitější německou cenu Echoklasik, v roce 2009 cenu německé kritiky a v roce 2011 japonské ocenění TOKUSEN, což je prestižní cena na japonském trhu.

Večer se v Besedním domě představil sbor opět ve skvělé formě. Spolu s PKF – Pražskou filharmonií – a se sólisty Hanou Škarkovou a Tomášem Badurou vytvořili večer plný pohody a duchovního náboje. K dirigentskému pultu se postavil sbormistr Petr Fiala a dokázal všechny účinkující vyburcovat k vrcholným výkonům. V první polovině koncertu zazněly skladby W. A. Mozarta *Regina Coeli in C, KV 108 a in B, KV 127*. V nich se zaskvěl soprán Hany Škarkové v lehkých a dojmavých pasážích i v jiskřivých koloraturách. Sbor prokázal své kvality zejména ve vyrovnanosti dynamiky a smyslu pro vyváženost hlasů. V druhé půli večera zaznělo *Rekviem pro soprán, baryton, smíšený sbor a orchestr francouzského skladatele Gabriela Faurého z roku 1900*. Dirigent si dal záležet na zvýraznění barevných kombinací a na vystavění velkých legatových ploch. Dokázal udržet narůstající napětí při zachování kontrastů. V této skladbě se k účinkujícím přidal barytonista Tomáš Badura, pro kterého to byl rychlý záskok za onemocněného kolegu Igora Loškára. Zhostil se však svého úkolu nadmíru profesionálně, příjemným témbrem i volumenem svého hlasu.

Zahajovací koncert Českého filharmonického sboru uvedl řadu dalších koncertů velmi odhodlaně a přesvědčivě a nenechal nikoho na pochybách, že nastávající sezona bude patřit k těm úspěšným, a to jak po umělecké, tak po návštěvnické stránce. Sborové umění na vysoké úrovni mají Brňané rádi.

Karla Hofmannová

GALERIE, VÝSTAVY

Bedřichovice nad Temží

Završení pětiletého projektu Kateřiny Šedé připomínalo spíše společensko-politickou událost, než kulturní či dokonce výtvarný počín, a to především díky zástupcům nejrůznějších institucí, řečnicích před novým kulturním domem. Otevření návsi, jejíž design byl navržen obci přímo na míru v rámci projektu, za kterým stála česká výtvarnice, se odehrálo, jak jinak než 3. 9. v den, který se stal pro obec Bedřichovice jejich lokálním svátkem.

Do okolního rázu dědiny s řadovými domky a kostelíkem se podařilo londýnské nábřeží zasadit citlivě, a tak i při velice avantgardně zvolené koncepci, působí přirozeně. Vybrané prvky britské metropole se v Bedřichovicích neocitly náhodou. Jejich cesta na moravský venkov začala vlastně již před pěti lety, kdy se Kateřina Šedá rozhodla svou další sociálně koncipovanou výtvarnou akci uskutečnit s obyvateli této obce. Že se její idea – vytvořit pro obyvatele obce „čas“, který mohou trávit společně, zhmotní ve vybudování nového veřejného prostoru, jistě netušila.

Kateřina Šedá svými výtvarně-sociálními akcemi upozorňuje na vzrůstající absenci společenského života v obcích, který je upozadován na úkor individualit a menších skupin. Poukazuje na stoupající důležitost materiálu na úkor sociálních vazeb a vytváření kolektivního prožitku. Projekty, jimiž se snažila o obnovení společenského života a jeho propojení s netradičními výtvarnými akcemi, začala koncipovat již za svých studií. Její počiny byly záhy oceňovány odbornou veřejností a jako jediná česká vý-

tvárnice byla pozvána k realizaci projektu i v Tate Modern v Londýně, do nějž zapojila právě obec Bedřichovice.

Šedá se snaží poukázat na život obcí, nacházejících se na okraji měst, jež slouží lidem již jen jako jakési ubytovny a pomalu v nich vymírá veřejný život, který k českému venkovu kdysi neodmyslitelně patřil.

Bedřichovice jsou typickou vesnicí, kde v průběhu pracovního dne nikoho nepotkáte. Většina obyvatel odjede za prací do nedalekého města a vrátí se až večer. Moc času na společné setkávání jim tedy nezbyvá. O víkendy spíše dohánějí, na co nemají přes týden čas.

Projekt byl tedy veden především otázkou společného průtnutí v čase a jako takový byl dalším pokračováním autorčiny snahy „spojit lidi na základě věcí, které je rozdělují“. Jak sama Šedá dodává: „Snažím se vytvořit něco, co lidi přiměje ke změně stereotypu, ve kterém žijí.“

Akce v Londýně odstartovala pětiletou práci na sblížení obyvatel Bedřichovic a vymezení času, který věnují výhradně sami sobě. Šedá vyznačila před světoznámou galerií prostor, odpovídající velikosti vesnice, a nechala jej rozehrát jejími skutečnými obyvateli, kteří zde před zraky návštěvníků, ale i sebe samých, dělali jen to, čemu se věnují ve chvílích, které tráví doma. Prostor obklopovala plátina 80 britských malířů, pohledy na vesnici vytvořili jen na základě fotografií. V těchto se bedřichovičtí mohli poprvé pozorovat za „zdmi“ svých domovů.

Na základě úspěchu z Londýna se Šedá rozhodla pracovat s bedřichovickými dále a den 3. 9. se tak stal dnem, kdy se obyčejný život obce mění v událost, na které se podílejí všechny generace. Každý rok zde Kateřina Šedá realizuje novou aktivitu, která má za úkol jediné, zapojení obyvatel.

Každoroční soukromý svátek vyžadoval i prostor, kde se mohou sousedé scházet a trávit společný čas, a tak se zrodila myšlenka, za jejíž realizací stojí početný tým grafiků, architektů, fotografů, designérů. Vše začalo přenesením Bedřichovic do Londýna a pomyslně také končí přenesením Londýna do Bedřichovic. Obec má novou náves – minikopii temžského nábřeží, kde se mohou občané scházet a jejíž centrum tvoří lavičky čelem k sobě tak, aby splňovaly účel setkávání.

V duchu vzpomínek na Londýn se neslo i slavnostní otevření návsí a kulturního domu, ve kterém byla dočasně umístěna výstava, mapující celý pětiletý projekt výtvarnice, za kurátorského vedení Yvony Ferencové z Moravské galerie v Brně. Kateřina Šedá se na tiskové konferenci, konané před slavnostním otevřením, vyjádřila, že nastala chvíle projekt uzavřít a nechat bedřichovickým prostor pokračovat dále v započatém. Nicméně při přejímání čestného občanství přislíbila akci i na další rok. Jak se zdá, věc je tedy stále otevřena.

Silvie Jasičová

PERSONALIA

Umírali v Mauthausenu – prof. PhDr. Vojtěch Rosický

Narodil se 30. října 1880 v Praze, ale dětství prožil na různých místech, kam umísťovali jeho otec – středoškolského profesora (Jičín, Roudnice, Chrudim). Maturoval v roce 1899 na reálném gymnáziu v Křemencově ulici v Praze a v témže roce zahájil studia Filozofické fakulty Karlo-Ferdinandovy univerzity, které završil získáním titulu PhDr. (1904). Již jako malý chlapec se věnoval mineralogii a tento koníček postupně přerostl v celoživotní zájem a povolání. Po otcově vzoru začal vyučovat na reálném gymnáziu, ale přitom prohluboval své odborné zkušenosti a vzdělání při studijních pobytech na univerzitách v Mnichově (1907/1908) a Heidelbergu (1908/1909), kde se seznámil s nejmodernějším krystalografickým výzkumem. V roce 1910 se habilitoval v oboru mineralogie a petrografie na pražské univerzitě, o dva roky později také na Českém vysokém učení technickém. Již v roce 1919 byl na Univerzitě Karlově jmenován mimořádným profesorem, a po ustavení Masarykovy univerzity byl v roce 1920 povolán do Brna, aby jako řádný profesor Přírodovědecké fakulty vybudoval mineralogický ústav. Díky jeho úsilí a znalostem dosáhlo toto pracoviště velmi brzy evropské úrovně a například originální genetická sbírka minerálů neměla ve světě obdoby. Rosický se nebal využít nové vědecké výzkumy, když zkonstruoval nový typ goniometru na měření velkých krystalů, jenž dosáhl mezinárodního uznání. Mineralogii obohatil o tři nové nerosty: pre-slit, ultrabazit, epidiesmin. Pouhé dva roky po svém příchodu se stal děkanem Přírodovědecké fakulty a fakulty a v letech 1925–1926 byl dokonce rektorem celé Masarykovy univerzity. Najdeme jej i u zrodu samostatného mineralogicko-geologického oddělení Moravského zemského muzea v roce 1921, kam jej ke spolupráci přizval dr. Zdeněk Jaroš. Z dlouhé řady publikovaných prací, v nichž se věnoval především fyzikální krystalografii, popisné a regionální mineralogii a petrografii, vyniká Krystalografie geometrická (1929), Praktikum nejdůležitějších method fysikální krystalografie (1931) nebo Příručka pro určovací praktikum mineralogické (1939), které patřily v oboru k nejlepším na světě. Také výčet odborných spolků a organizací, jichž byl členem, je úctyhodný: Česká akademie věd a umění, Královská česká společnost nauk, Národní rada badatelská, Přírodovědecký klub v Brně i v Praze, Přírodovědecká společnost v Moravské Ostravě, Moravská přírodovědecká společnost, Česko-slovenská společnost pro mineralogii a geologii, The mineralogical society of America a další.

Po příchodu nacistických okupantů se Vojtěch Rosický v rámci Moravské pětky zapojil do ilegálního hnutí vysokoškolských profesorů a během I. stanného práva byl 12. prosince 1941 zatčen gestapem. V lednu 1942 jej převezli z vězení v Kounicových kolejích do koncentračního tábora Mauthausen, kde již 9. února 1942 umírá – podle některých svědectví byl ubit dozorcem, když omdlel po několika hodinách stání v kruté zimě na nádvoří tábora.

K uctění památky Vojtěcha Rosického byla 17. září 2014 umístěna dlažební kostka se jménem, tzv. „kámen zmizelých“ (Stolpersteine), do chodníku před domem č. 54 v Drobného ulici, kde bydlel.

Jan Břečka